

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego
Instytut Muzyki i Tańca

Stefan Drajewski

Ekfrazja dzieła muzycznego
w choreografiach
Conrada Drzewieckiego

Poznań 2017

Akademia Muzyczna
im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu

instytut muzyki i tańca

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
Problematyka badawcza	10
Przegląd literatury	18
Metody badawcze	20
Materiał źródłowy	21
ROZDZIAŁ I	
POJĘCIE EKFRAZY CHOREOGRAFICZNEJ	23
1. Pojęcie ekfrazy	24
1.1. Ekfrazy w literaturze	24
1.2. <i>Musical ekphrasis</i>	26
1.3. <i>Film ekphrasis</i>	29
2. Choreografia i intertekstualność	30
3. Ekfrazy choreograficzne	35
4. Relacja muzyka – taniec	38
ROZDZIAŁ II	
BALET I TANIEC W ASPEKTCIE GATUNKOWYM	47
1. Balet – gatunek synkretyczny	48
2. Teatr tańca jako gatunek	53
2.1. Źródła	53
2.2. Prekursorzy tańca niezależnego w Polsce	59
2.3. Narodziny <i>teatru tańca</i>	63
2.4. Problem z definicją	68
3. <i>Teatr tańca</i> według Drzewieckiego	69
ROZDZIAŁ III	
CHOREOGRAFIE CONRADA DRZEWIECKIEGO ZREALIZOWANE W POLSKIM TEATRZE TAŃCA – BALECIE POZNAŃSKIM W LATACH 1973-1986	75
1. Choreografie Conrada Drzewieckiego – ujęcie chronologiczne	76
2. Typologia choreografii Conrada Drzewieckiego	97
ROZDZIAŁ IV	
KATEGORIE EKFRAZY CHOREOGRAFICZNEJ W TWÓRCZOŚCI CONRADA DRZEWIECKIEGO	109
1. Wstęp	110
2. Materiał badawczy – informacje wstępne	112
3. Tytuł a dzieło artystyczne	113
3.1. Funkcje tytułu dzieła artystycznego	114
3.2. Tytuły choreografii Conrada Drzewieckiego	117

4. Asocjacja dzieła muzycznego	120
4.1. <i>Divertimento na orkiestrę smyczkową</i> Béli Bartóka	120
4.2. <i>Sonata na dwa fortepiany i perkusję</i> Béli Bartóka oraz <i>Kwintet C-dur</i> Franza Schuberta	122
5. Transpozycja dzieła muzycznego	124
5.1. <i>Adagio na smyczki i organy</i> Tomaso Albinoniego	124
5.2. <i>Odwieczne pieśni</i> Mieczysława Karłowicza	128
5.3. <i>Krzesany</i> Wojciecha Kilara	159
6. Interpretacja dzieła muzycznego	180
6.1. Ekfrazja struktury muzycznej i charakteru tańca – <i>Pawana na śmierć infantki</i> Maurice’a Ravela	180
6.2. Ekfrazja dramaturgii i ekspresji dzieła muzycznego – <i>Ad Matrem Psalm</i>	190
6.3. Ekfrazja techniki kompozytorskiej – <i>Lep na muchy</i> Zygmunta Koniecznego	213
6.4. Ekfrazja barwy i rejestru – <i>Legenda</i> Henryka Wieniawskiego	217
6.5. Ekfrazja makroformy i faktury utworu muzycznego – <i>Wodnica</i>	221
6.6. Ekfrazja dynamiki i charakteru muzyki – <i>Dziwożony</i>	225
6.7. Ekfrazja stylu muzycznego – <i>Ostatnia niedziela</i>	228
7. Zabawa (gra) oraz suplementacja – <i>Przypowieść sarmacka</i>	232
ZAKOŃCZENIE	259
Bibliografia	267
ANEKS I	
Droga artystyczna Conrada Drzewieckiego	287
ANEKS II	
H. M. Górecki, <i>Beatus vir</i> – analiza formalna	305
Indeks nazwisk	317